

"Sâmilerin o meyillerini tatmin etmekle makamın iktizası üzerine Kur'ân-ı Kerim, onları sâmilerin huzuruna götürüp kendilerine hitap ile tevcih-i kelâm etmiştir." Bu paragrafı açıklar mısınız?

"Vakta ki Kur'ân-ı Kerim, insanların her üç fırkasından bahsetti ve herbir fırkanın sıfatını ve âkıbetini söyledi; sâmiin arzusu ve makamın iktizası üzerine, Kur'ân-ı Kerim gaybdan hitaba intikal ederek onlara karşı şu hitapta bulundu. Evet, bazı adamlar hakkında gaibane konuşanların bilâhare konuşmalarını hitaba çevirmelerinde şöylece bir nükte-i umumiye vardır:"

"Meselâ, bir şahsın iyiliğinden veya fenalığından bahsedilirken, gerek konuşanda, gerek dinleyende, ya tahsin veya tel'in için bir meyil uyanır. Sonra git gide o meyil öyle kesb-i şiddet eder ki, sahibini o şahısla görüştürüp şifahen konuşmaya kuvvetli bir arzu uyandırır. Burada sâmilerin o meyillerini tatmin etmekle makamın iktizası üzerine Kur'ân-ı Kerim, onları sâmilerin huzuruna götürüp kendilerine hitap ile tevcih-i kelâm etmiştir."(1)

Asrı saadetteki Müslümanlar Kur'an'ın dinleyenleridir. Kur'an ise onlara gaybdan, yani ya maziden ya da çok uzak olan istikbalden haber veriyor. Kur'an hazır olan muhatabına geçmiş ve geleceği öyle bir mükemmel şekilde tasvir ediyor ki, adeta geçmiş ve geleceğin figürlerini o ana getirip onlara bizzat hitap ediyor gibi bir canlılığa ve tazeliğe ulaşıyor. Kur'an ayetlerinin istikbal veya mazideki hadisatı şimdiki zaman kipi ile takdim etmesinde böyle incelik ve letafetler vardır.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 21 ve 22. Âyetlerin Tefsiri.](#)